

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β'. | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 26 του Δεκέβρη 1904 | ΓΡΑΦΕΙΑ 'Οδός Οικονόμου: αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 128

ΚΡΗΤΗ

Στὸν «Πρωτὸν Ταχυδρόμον», μιὰ ἀπὸ τὶς σημαντικώτερες ἐφημερίδες τῆς Λόντρας, φάνηκαν στίς 23 (v) τοῦ Χριστοῦ τ' ἀκόλουθα δυὸ τηλεγραφήματα, καὶ τὰ δυὸ τηλεγραφημένα ἀπὸ τῆς... Ρώμης.

ΠΡΩΤΟ

Τὸ Κρητικὸ ζήτημα

«Ἄν καὶ ζυγώνει τὸ τέλος τῆς ἀρμοστείας τοῦ Πρίγκιπα Γεωργίου, οἱ τέσσαρες προστάτρες Δύναμεις, ποὺ ἂν π' ὀλες τοὺς ἡ Ἰταλία γινώριζει καλὺτερά τῃν κατὰστασιν τῆς Κρήτης καὶ ἐχειέκει τὰ μεγαλύτερα σὺφ' ἔροντα, δὲν κατὰστρωσαν ἀκόμα μὲν τί τρόπο εἶναι νὰ κυβερνηθῇ τὸ Νησί. Τὸ μπαλλωματικὸ σημερινὸ σύστημα δὲ δείχνει πολὺ πολιτικὸ νοῦ, καὶ ἂν στὴν Κρήτη ξεσπᾶσιν ταραχές, θὰ φταῖν τὸ πῖδ πολὺ οἱ τέσσαρες Προστάτρες. Ὁ πρίγκιπας, λέν, περιμένει τὴν ἀπόφασίν τους».

ΔΕΥΤΕΡΟ

Βανταλισμὸς στὴν Κρήτη

«Οἱ Ἴταλοι παραπονιοῦνται μὲ τὴν ἀγρία καταστροφὴ τῶν παλαιῶν Βενετικῶν χιτρίων τῆς Κρήτης—ποὺ εἶναι βανταλισμὸς ἀνάξιος πολιτισμένου ἔθνους. Οἱ Κρητικοὶ θέλουν τάχα ν' ἀφανίσουν τ' ἀχνάρια τοῦ ὅτι ἀγαπᾷ ἡ ἀφεντιά τους νὰ λείει σκλαβιά τους. Τέσσε-ρεῖς ἡμίσεις ὅμως αἰῶνες ἱστορίας δὲν ξεγράφονται ἔτσι μὲ λίγῳ δυνάμει, καὶ ἂν ἀκόμα καταστραφῶναι μαζί καὶ τὰ ἀπειράριθμα Κρητικὰ ἀρχεῖα ποὺ σώζονται στὴ Βενετιά».

«Τὸ κάτου κάτου, οἱ Βενετοὶ μὲν ἄχα ὡς τὴν ἀκατόρθωσαν νὰ κυβερνήσουν τὸ νησί, καὶ ὑπάρχουνε μάλιστα πολλὰ μέρη στὴν Ἀνατολὴ καὶ κάτοικοι καμαρώνουν τὴ Βενετικὴ τους μεταχειρίζονται ὡς τὰ σήμε-
ρος τοὺς τίτλους.

«Ἡ ἀπορία τὰ Βενετικά λείψανα τῶν Χαννίων καὶ ἄλλων μερῶν τῆς Κρήτης θὰ ἔχουν τὴν πῖδ μεγάλη ἱστορικὴ ἀξία. Γιατὶ δὲ ἡ Κρητικὴ ἱστορία δὲν τελιώνει μὲ τὸ Μίνο καὶ δὲν ξαναρχινᾷ μὲ τὸν πρίγκιπα Γεώργιο, ὅπως φαίνεται, ἐπιθυμοῦν καὶ φαντάζονται οἱ Κρητικοὶ πατριῶτες».

Καὶ τὰ δυὸ, εἶπαμε, τηλεγραφήματα ἔρχονται ἀπὸ τῆς Ρώμης. Καὶ πρέπει κανεὶς νὰ

κατάντησε θεόστραβος ἂν δὲν καταλαβαίνει πῶς στὴ Ρώμῃ γλύφονται μὲ μεγάλη βρεξὴ νὰ στήσουν καὶ πάλι ἰταλικὴ κυριαρχία στὴν Κρήτη, βασιζόμενοι στὴν ἰδέα πῶς οἱ Κρητικοὶ μὴτε μ' Ἑλληνα δικό τους πρίγκιπα δὲν ὑπάρχει ἐλπίδα νὰ κυβερνηθοῦν, καὶ πῶς μοναχὰ Ἴταλοι κατόρθωσαν νὰ τὴν δαμάσουν—μὲ τὰ κάτεργά τους καὶ τὶς κρεμάλες τους.

Καὶ νὰ μὴν ἀπορεῖστε ἂν καμιά μέρα κατόρθωσουν τὸ σκοπὸ τους καὶ τότε ἡ ξένη κυριαρχία θὰ εἶναι πῖδ ἀσάλευτη καὶ τελειωτικὴ. Κι ἔπειτα τί θὰ λέν οἱ διάφοροι μεγαλόμυθοι Βενιζέλοι καὶ Φούμηδες ποὺ βάλθηκαν καλὰ καὶ σώνει νὰ βγάλουν ἀπὸ τὸ Νησί τὸν ἐθνικὸ Πρίγκιπα ποὺ ἡ παρουσία αὐτοῦ εἶναι τὸ μόνον ἀμπόδιο ξένης κατοχῆς;

Ἡ κυβέρνηση τοῦ Πρίγκιπα ὡς δὲν εἶναι ἀγγελικὴ. Πάλι ὅμως εἶναι χίλιες φορές καλύ-τερη ἀπὸ τὴν ρουσφετολογικὴ ποὺ πᾶν οἱ Βενιζέλοι καὶ ποὺ στὴν Ἑλλάδα μὲ σὲ 40 χρόνια ἔφερε χρεωκοπία, ἥττα, ἐλεγχό, 800 φόνους τὸ χρόνο, ξεπατρισμὸ, ἀτιμία. Μὰ καὶ ἂν δὲν εἶταν καλύτερη, καὶ ἂν εἶτανε δέκα καὶ ἑκατὸ φορές χειρότερη, πάλι χρέος τῶν Φουμο-βενιζέλων εἶναι νὰ τὴν διαφεντεύουνε μάλισ-τα, ὡς ποὺ τοῦλάχιστο νὰ περάσει ὁ ξενικός φόβος. Τί ὀργὴ θεοῦ! Γιὰ νὰ μὴν ἀποξενωθῇ ἡ Κρήτη σὰν τὴ Σικελία ἀξίζει θυσιᾶς καὶ τρα-νώτατες μάλιστα. Ἄς συνετιστοῦν ὅσο εἶναι ἀκόμα καιρὸς.

ΑΝΝΑ

Τὸ δέλι ἀργὰ κάνει πανὰ τὸ ρήγινὸ καράβι.

Τ' Ἄγιο, τὸ χρυσοθόλωτο Παλάτι καὶ τῆς Πόλης
Τ' ἀγεῖν τὰ σήμαντρα καὶ τῆς γλυκειᾶς Παρθένας
Κάθε κλησιὰ καὶ ἀσκηταριὸ καὶ τὰ παραβοστάσια,

Τὰ λαοσιβαχτα καστριά—Πὰ στὸ γαλῆνιο γέρομα
Θαμπόλευκα ξεσύρουνται. Κ' ἡ φεγγοβόλα δόξα
Τῆς χώρας καὶ οἱ βασιλικὲς οἱ θύμησες καὶ ὁ Πλούτος
Τῆς τέχνης ἀδερφώνουνται τὴν ὥρα νὰ πικράνουν

Τοῦ μισμοῦ τοῦ ἀγύριστου. Κ' ἡ Ρηγοπούλα γέρνει
Ἀπὸ τὴν πρῶμην καὶ τηρᾷ μὲ βουρκομένα μάτια
Κι' ἀπόκρυφο ἀναφυλλητό. Τὸ κῆμα τῆς πέτρης

Στὴν ἐξορία τῇ σκυνδικῇ καὶ βάρβαρῃ καλύβα
Τοῦ Χιονογέννητου ἀρχοντα. Μὰ πέρα τῶρα ἡ Πόλη
Ἀποσκουραίνει. Ἡ θάλασσα πῖδ μαύρη ὅλο κυκλώνει.

ΕΡΜΟΝΑΣ

ΓΙΓΑΝΤΕΣ ΚΑΙ ΝΑΝΟΙ

Ἄπ' ἄκρη σ' ἄκρη μέσα στὴν Πατρίδα μας ἀπο-τελιόνεται ἡ διαπόρνεψιν τῶν πολυτιμωτέρων ἰδα-νικῶν.

Στὰ ὑπόδουλα χρώματα ἐπλημύρισε τὸ αἷμα ποὺ τὰ τίμια παλληκάρια χύνουν στὸ βωμὸ τὸν ἀχόρ-τάγο τῆς λευτεριάς.

Αἵματα, παντοῦ αἵματα!

Τὰ βουνὰ καὶ οἱ πεδιάδες τῆς Μακεδονίας ἐδάφη-καν κόκκινα, ἀντιλαλοῦν τὰ ρουμάνια ἀπὸ τὰ βογ-γητὰ τῶν σκοτωμένων καὶ ἐδῶ μέσα ἓνα γλέντι ξε-χύνεται ἀτέλειστο ποὺ μιὰ μέρα θὰ τὸ πληρώσουμε, μὰ θὰ εἶνε ἀργά!

Ἦθελα νὰ χῶ στὰ χέρια μου τοὺς κεραυνοὺς τοῦ ἐρίγδουπου Δία καὶ μ' αὐτοὺς νὰ καταρῆξω συντηρῆμι τὸ νερούλιασμένο Κράτος!

Ἐμπρός! πάρτε, ὦ λαοπλόανοι, τὰ σαράβαλά του καὶ τρήψτε μ' αὐτὰ τὰ μούτρα σας.

Αἱ! Σταθῆτε!

Στὴν ἀπελπισία μέσα καὶ στὸ σκοτάδι ποὺ ρή-ξατε στὰ μάτια τοῦ λαοῦ μας, ὦ ἀπαίσιοι φονιά-δες, μὴ στοχάζεστε πῶς θὰ κυβερνᾶτε αἰῶνα.

Ἡ Ρωμοσύνη εἶνε ἀθάνατη!

Ἐξω, ἐκεῖ στὰ καλόνονα μέρη, ποὺ βασιλεύει ἡ Ἀλήθεια καὶ τὸ Δίκιο, πέρα μακριὰ στ' ἀπέραντα πέλαγα ἀνασταίνουν γεροὶ πατριῶτες! δὲν ἐτύφλωσε ἡ Συναλλαγὴ τὸ μῖσος τους, ἡ ψευτιά σας δὲν ἐσά-πισε τὰ κορμιά τους!

Εἶναι Γίγαντες!

Παραμερίστε κατεργαρέοι τῆς τράπουλας! πα-ραμερίστε κλειδοκράτορες τῶν πορτέλων!

Νά! Γκρεμίζεται ὁ σαραβαλλιασμένος Θρόνος σας καὶ στὰ ἐρείπια του ἀπάνου στυλόνεται ἡ σημαία τῆς ἀναγέννησης.

Σταματήστε! Ἡ σημαία τοῦ Μεταρρυθμιστῆ εἶνε ἀπέραντη. Ὁ ἀνεμὸς φυσᾷ μανιομένος καὶ τὴν ξαπλώνει σὰν οὐράνιο ἐλπιδοφόρο σύννεφο σ' ὅλο-κληρὴ τὴν Ἑλλάδα.

Σκύψετε, ὦ Νάνοι, μπροστὰ τῆς.

Σκύψετε νὰ διαδοῦν τὰ παλληκάρια, οἱ ἀθάνατοι Γίγαντες τῆς Πατρίδας.

Νάνοι! Νάνοι! ἡ Βασιλεία σας ἐπῆρε τέλος.

ΣΠΥΡΟΣ ΜΠΑΒΑΒΕΑΣ

ΤΟ ΜΥΡΜΗΓΚΙ.

(Βιζύη Θράκης).

Τὸ μυρμηγκι ἦταν πρῶτα ἄνθρωπος, καὶ εἶχε καὶ χτήματα δικὰ του. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἀγαποῦσε τὴ δουλειὰ δὲν ἐκαλλιεργοῦσε τὰ χτήματά του, μόνον ἐκλεπτε ὅσα παραιτοῦσαν οἱ ἄλλοι γιὰ τοὺς φτωχοὺς, ὅταν μάζωναν τοὺς καρπούς των. Καὶ ὁ Θεὸς τὸν καταράστηκε γι' αὐτό, καὶ ἐγινε μυρμηγκι, καὶ ἀκόμα ἔχει συνήθειον νὰ κἀνῃ καθὼς πρῶτα, γιὰτι τοῦ κολλήθηκε ἡ κλεψιά.